

ด่วนที่สุด
ที่ อก ๐๓๑๒/๑๕๔๔

กรมโรงงานอุตสาหกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี
กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง การปฏิบัติตามข้อแนะนำการปรับแต่งการเผาไหม้ของหม้อน้ำ

เรียน ผู้ประกอบกิจการโรงงาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อแนะนำการปรับแต่งการเผาไหม้ของหม้อน้ำ

ด้วยปัจจุบันได้ปรากฏว่ามีฝุ่นละอองขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ปกคลุมเป็นจำนวนมาก ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และทำให้เกิดการเจ็บป่วยจากการหายใจเอาฝุ่นละอองขนาดเล็กเข้าไปในร่างกาย นั้น

กรมโรงงานอุตสาหกรรม จึงขอให้ท่านได้มีความตระหนักและควบคุมดูแลหม้อน้ำให้มีประสิทธิภาพ และการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ ตลอดจนดำเนินการตามมาตรการด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ท่านสามารถศึกษาแนวทางการปรับแต่งการเผาไหม้ได้ตามข้อแนะนำตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และวีดิทัศน์เทคนิคการปรับแต่งการเผาไหม้ ตามเว็บไซต์ <http://oaep.diw.go.th/safety/> และหากมีข้อสงสัยสามารถติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มวิศวกรรมเครื่องกล ๑ กองส่งเสริมเทคโนโลยีความปลอดภัย โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๒ ๔๒๒๒

จึงเรียนมาเพื่อทราบและปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรจง สุกรีฑา)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

กองส่งเสริมเทคโนโลยีความปลอดภัยโรงงาน

โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๔๒๒๒

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๓๓๙๒

www.diw.go.th

ข้อเสนอแนะการปรับแต่งการเผาไหม้ของหม้อน้ำ

การเผาไหม้หรือการสันดาป เป็นปฏิกิริยาออกซิเดชัน (Oxidation) ที่เกิดจากองค์ประกอบ ๓ อย่าง ได้แก่ เชื้อเพลิง อากาศ และความชื้น ซึ่งสิ่งที่ได้รับการเผาไหม้ คือ พลังงานความร้อน และก๊าซไอเสีย โดยเราจะสามารถนำพลังงานความร้อนที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการผลิตต่างๆ ในขณะที่เดียวกันหากไม่ควบคุมปริมาณคุณภาพของก๊าซไอเสีย ก็จะเกิดผลให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ฝุ่นควัน รวมถึงค่ามลพิษต่างๆ ในอากาศที่มีค่าเกินมาตรฐาน เป็นต้น

ดังนั้น การปรับแต่งหัวเผาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้การเผาไหม้ที่สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพที่ดีคือได้ค่าพลังงานความร้อนสูง ปริมาณมลพิษในก๊าซไอเสียอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้ โดยแนวทางในการปรับแต่งหัวเผากว่าทำได้โดยสรุปดังนี้

๑. ตรวจสอบหัวเผาหรือระบบการเผาไหม้อื่นๆ โดยอุปกรณ์ทุกส่วนจะต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์พร้อมใช้งาน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในการปรับแต่ง และที่สำคัญจะต้องทราบข้อมูลพื้นฐานของหัวเผา และอุปกรณ์การเผาไหม้อื่นๆ รวมถึงอุปกรณ์ประกอบต่างๆของหัวเผาหรือระบบการเผาไหม้นั้นๆ

๒. การปรับแต่งการเผาไหม้

๒.๑ ปรับตั้งให้มีอัตราส่วนอากาศต่อเชื้อเพลิงที่เหมาะสม หรือที่เรียกกันว่า Air-Fuel Ratio กล่าวคือเชื้อเพลิงแต่ละชนิดจะมีความต้องการปริมาณอากาศในการเผาไหม้ที่ไม่เท่ากัน หากเราทราบ Air-Fuel Ratio ที่เหมาะสมตามทฤษฎีแล้ว จะทำให้การปรับแต่งหัวเผาเป็นไปอย่างถูกวิธี โดยค่า Air-Fuel Ratio ของเชื้อเพลิงที่ใช้เป็นค่าเริ่มต้นในการปรับแต่งการเผาไหม้สำหรับเชื้อเพลิงชนิดต่างๆ ได้แก่ น้ำมันดีเซล ๑ kg /อากาศ ๑๔ kg, ก๊าซธรรมชาติ ๑ m³/อากาศ ๘.๔๓ m³, แกลบ ๑ kg /อากาศ ๕.๔๓ kg เป็นต้น โดยที่การหาค่า Air-Fuel Ratio อย่างละเอียดนั้น จะต้องวิเคราะห์เพิ่มเติมจากองค์ประกอบของเชื้อเพลิง

๒.๒ ตรวจสอบคุณภาพไอเสียที่ออกจากหม้อน้ำหรือหม้อต้มที่ใช้ของเหลวเป็นสื่อนำความร้อน โดยการวัดค่า Temperature, SO₂, NO_x, CO, Total Suspended Particulate, O₂, CO₂ เป็นต้น ว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ หากพบว่ามีค่ามาตรฐานให้ทำการวิเคราะห์ปัญหาในส่วนอื่นที่อาจมีผลต่อการเผาไหม้ เช่น ตำแหน่งและทิศทางของอากาศป้อนและเชื้อเพลิง เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงระบบ แล้วจึงทำการปรับแต่งการเผาไหม้อีกครั้ง เบื้องต้นนั้น การพิจารณาว่าอากาศที่ป้อนมีปริมาณเหมาะสมหรือไม่ สามารถสังเกตได้จากปริมาณออกซิเจน (O₂) โดยแต่ละเชื้อเพลิงจะมีค่า O₂ ที่เหมาะสมไว้ดังนี้

ชนิดของเชื้อเพลิง	ปริมาณออกซิเจน (O ₂)
เชื้อเพลิงเหลว	๒.๕ - ๔.๕ %
เชื้อเพลิงก๊าซ	๑ - ๒ %
เชื้อเพลิงแข็ง	ขึ้นอยู่กับชนิดของเชื้อเพลิง

๓. กรณีที่มีมลพิษจากการเผาไหม้ยังมีค่าสูงเกินค่ามาตรฐาน จะต้องติดตั้งระบบบำบัดอากาศ เช่น Wet Scrubber, Dust Collector, Electrostatic Precipitation (ESP) เป็นต้น

ท่านสามารถศึกษาข้อมูลรายละเอียดในการปรับแต่งการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงแข็ง เชื้อเพลิงเหลว และเชื้อเพลิงก๊าซเพิ่มเติมได้ที่วีดิทัศน์ ตามเว็บไซต์ <http://oaep.diw.go.th/safety/> หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

กองส่งเสริมเทคโนโลยีความปลอดภัย กรมโรงงานอุตสาหกรรม โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๒ ๔๒๒๒ โทรสาร ๐ ๒๓๕๕ ๓๓๙๒